

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในบริบทการเรียนการสอนภาษาจีนธุรกิจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในบริบทการเรียนการสอนภาษาจีนธุรกิจ

NEEDS ANALYSIS FOR THE LEARNING AND TEACHING OF BUSINESS CHINESE

คันทรส วิทยากรมย์ 5237714 LCLG/M

ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : สุมิตรา สุวรรณ์เดชา, Ph.D., ศิริเพ็ญ อึ้งสิทธิพูนพร, Ph.D.,
ทรงศรี สรณสถาพร, Ph.D.

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อศึกษาปัญหา ความต้องการ และความต้องการจำเป็นในทักษะ กิจกรรม หลักสูตร และวัฒนธรรมที่มีต่อการเรียนการสอนรวมถึงการนำไปใช้งานจริง เครื่องมือทั้งหมดผ่านการตรวจสอบจากโครงการจริยธรรมในคน มหาวิทยาลัยมหิดล พร้อมทั้งผ่านการตรวจสอบค่าความเที่ยงและค่าความเชื่อมั่นอย่างละเอียดก่อนนำไปใช้ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามในกลุ่มผู้เรียนและผู้สอนจำนวน 71 ท่าน และเชิงคุณภาพใช้การสนทนาเชิงลึกกลุ่มผู้เรียนและผู้สอนจำนวน 10 ท่าน รวมถึงการสนทนาถึงโครงสร้างในกลุ่มศิษย์เก่าและผู้ประกอบอาชีพจำนวน 15 ท่าน ค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถาม Cronbach alpha มีค่าที่ 0.97, 0.98 (ผู้เรียนและผู้สอน) นอกจากนี้ยังใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 มีความต้องการจำเป็นในการใช้ทักษะพูด ฟัง อ่าน และเขียน และกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 มีปัญหาในทักษะการเขียนมากที่สุด 2) สำหรับความต่างในการใช้ภาษาพบว่ากลุ่มผู้เรียนเน้นการฟังละคร โดยไม่มีคำบรรยายภาษาจีน กลุ่มศิษย์เก่าและผู้ประกอบอาชีพมุ่งเรื่องการฟังแบบเผชิญหน้า และ 3) ในส่วนความต้องการนั้นกลุ่มตัวอย่างต้องการให้เน้นทำกิจกรรมกลุ่ม พัฒนาการเขียนบันทึกแบบจับใจความ ฝึกการวิเคราะห์หรือจินตนาการ ฝึกปฏิบัติและใช้สื่อให้ทันสมัยสอดคล้องกับยุคสมัยตามความเป็นจริง 4) แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีประสบการณ์ในประเทศจีนอย่างหลากหลายแต่ก็ถนัดภาษาและวัฒนธรรมแม่สู่ภาษาและวัฒนธรรมเป้าหมาย ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงให้ความสำคัญกับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมพร้อมทั้งมองว่าวัฒนธรรมคือปัญหาและมีความต้องการจำเป็นต่อการเรียนการสอนและการทำงาน การศึกษาครั้งนี้เสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงปัญหา ความต้องการ ความต้องการจำเป็น และประสิทธิภาพในการนำความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมาประยุกต์ใช้งาน ได้จริงในสถานการณ์เป้าหมาย

คำสำคัญ : การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น/ การเรียนการสอนภาษาจีนธุรกิจ/ การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม/
การสื่อสารธุรกิจไทย-จีน/ GUANXI

NEEDS ANALYSIS FOR THE LEARNING AND TEACHING OF BUSINESS CHINESE**KHANTHAROS WITTHAYAPHIROM 5237714 LCLG/M****M.A. (LINGUISTICS)****THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUMITTRA SURARATDECHA, Ph.D.,
SIRIPEN UNGSITIPOONPORN, Ph.D., SONGSRI SORANASTAPORN, Ph.D.****ABSTRACT**

The framework for this study draws on Needs Analysis theory to investigate the needs, problems, and wants related to skills, task-based activities, curriculum, and cross cultural communication in two dimensions: academic and professional in the workplace. All instruments were field tested by the Office of the Committee for Research Ethics (Social Science), Mahidol University, for validity and reliability. The study combined two complementary methods, 1) quantitative: 71 questionnaires administered to students and teachers and 2) qualitative: 10 focus group interviews with students and teachers, and 15 semi-structured interviews with alumni and white collar workers. The reliabilities of the instrument were 0.97 and 0.98 (learners, teachers) with data analyzed by mean, standard deviation, and percentages.

The results indicated: 1) four sample groups needed to improve and use their four communication skills: speaking, listening, reading, and writing. The sample groups found writing to be the most difficult skill to master. 2) As for differences in language use, students had difficulties in comprehension of listening activities involving Chinese videos without subtitles, difficulties the alumni and white collar workers did not have. By contrast, the alumni and white collar workers focussed on the obstacles that encountered when they communicating with Chinese people face to face. 3) The sample groups wanted to focus on group work activities, improve skills of writing and note-taking, critical thinking, and the use of authentic media and materials in class. 4) Although the sample groups had a lot of experience in China, they often transfer mother language and culture to target language and culture. Therefore, all groups emphasized the importance of cross cultural communication in learning and teaching Chinese, as well as in the workplace. The study suggests that those involved in the teaching and learning of Chinese need to understand the problems, wants, needs and efficiency issues, and plan for learners accordingly so that students can apply what they have learnt to the target situation in the future.

KEY WORDS: NEEDS ANALYSIS / LEARNING AND TEACHING BUSINESS CHINESE / CROSS-CULTURAL COMMUNICATION/ BUSINESS CHINESE COMMUNICATION/ GUANXI

260 pages

商务汉语教学的需要分析

KHANTHAROS WITTHAYAPHIROM (符兰珍) 5237714 LCLG/M

M. A. (LINGUISTICS)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUMITTRA SURARATDECHA, Ph. D.,
SIRIPEN UNGSITIPOONPORN, Ph. D., SONGSRI SORANASTAPORN, Ph. D.

摘要

本研究旨在采用需求分析理论从学术和职业两个角度对商务汉语学习中商务汉语使用者的语言技能、任务型活动、课程设计和跨文化交际方面的需求、问题和要求进行分析。研究工具全部通过了玛希隆大学社会研究伦理的相关规定，在使用前对信度和效度方面进行了仔细的检测。本研究包括四组调查对象：在校教师、在校学生、往届毕业生和工作人员。本次研究采用定量与定性研究相结合的方式。在定量研究方面，使用问卷对 71 名师生进行调查；在定性研究方面，采取对 10 名师生进行深度访谈及对包括在往届毕业生和工作人员在内的 15 名人员进行的半结构式访谈。问卷测试的可信度上系数为 0.97, 0.98。除此之外，采用测量平均值，标准差和百分比的方式对数据进行分析。

该研究显示：一) 四组研究对象认为在学习商务汉语过程中的必要技能依次为说、听、读、写，并且他们一致认为在写作方面有困难。二) 对于语言技能的应用，在校学生认为在观看无汉语字幕的视频节目时听力会有困难，然而往届学生和工作人员强调面对面交流是他们的问题所在。三) 在对课堂教学活动安排上，抽样组需要团队活动的形式，并应重视在总结大意、记录及相关书写方面加强训练，在课程设计上，应注重情景的设计。除此之外，他们认为在汉语使用方面应反复地实践、训练，这样才能使语言应用符合时代特征和真实的生活情境。四) 尽管研究对象在有在中国生活与工作的丰富经历，但是他们自身的母语及文化经常会在交际中产生迁移作用。所以，研究对象重视跨文化交际因素在学习和工作中的影响和必要性。此研究建议相关方面关注商务汉语使用者在学习与实践中的问题，并且建议商务汉语使用者们将积累的知识与经验有效地应用于真实情境。

关键词：需求分析/ 商务汉语教学/ 跨文化交际/ 泰-中交流/ 关系

260 页